

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)

EXAMINATION: - MAY 2022

SECOND SEMESTER

Subject: Environment (BCOM19-106)

Date: 17/05/2022

Total marks: 100

Time: 02.00 pm to 5.00 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. A. Answer the multiple Choice questions. (Any 10) (10)

1. Deforestation results into reduction of animal fodder
  - a) True
  - b) False
  - c) Can't Say
  - d) None of These

2. The various forms of water are found in every section of the atmosphere
  - a) True
  - b) False
  - c) Can't Say
  - d) None of These

3. Water is essential to all life, first life was originated in water
  - a) True
  - b) False
  - c) Can't Say
  - d) None of These

4. Natural resources are divided into _____ main categories
  - a) Two
  - b) Four
  - c) Three
  - d) Five

5. The resources which can be collected after they are used and can be recycled are called recyclable resources
  - a) True
  - b) False
  - c) Can't Say
  - d) None of These

6. ----- is external factor of business environment.
  - a) Money
  - b) Machinery
  - c) Value system
  - d) Economic

7. Suppliers are ----- factor of business environment.
  - a) Internal
  - b) Outward
  - c) Micro
  - d) Macro

8. ----- takes place when money incomes rise faster than the income earning activities.
  - a) Unemployment
  - b) Inflation
  - c) Industrial sickness
  - d) Poverty

9. Study of environment means _____.
  - a) science
  - b) nature
  - c) chemistry
  - d) environmental science

10. World environmental problems are still associated with _____.
  - a) Poverty
  - b) Inadequate Employment
  - c) Bad public Health
  - d) All the Above

11. Industrialization and _____ are the major sources of pollution.
  - a) underdevelopment
  - b) development
  - c) air pollution
  - d) urbanizations

12. Climate change due to global warming may also result in the spread of vector borne disease
 a) False b) sometimes true
 c) True d) sometimes true
13. The term _____ means surroundings and is generally used as an abstract concept.
 a) flood b) nature
 c) environment d) none of these

Q.1. B. Answer in one Sentence (Any 5) (10)

1. Define Aquatic ecosystem
2. Define Desert ecosystem
3. Define Deforestation
4. Define Food Chain
5. Define Minerals
6. Define FDI
7. Full form of FDI

Q. 2) Write Short Note (Any 4) (20)

1. Water Pollution
2. Soil Pollution
3. Air Pollution
4. Man and Environment
5. Noise Pollution
6. Socio cultural environment

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 3) (30)

1. Who requires EDP? Discuss.
2. Describe the different causes of water pollution and explain various measures to be taken to avoid water pollution
3. Explain in detail what is Global Warming
4. How factories and large industrial units increase pollution
5. Write down population growth in India

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any 2) (30)

1. Describe Human Population and Environment
2. Write down any two types of pollution its causes and measures.
3. Explain the causes for loss of bio-diversity in India.
4. Write down the Function of an Ecosystem with diagram.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
 २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. अ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

१. जंगलतोड जनावरांसाठी चारा कमी करते
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) कधी कधी सत्य ड) कधी कधी असत्य
२. वातावरणाच्या प्रत्येक भागामध्ये विविध प्रकारचे पाणी आढळते.
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) कधी कधी सत्य ड) कधी कधी असत्य

३. सर्व जीवनासाठी पाणी आवश्यक आहे, प्रथम जीवन पाण्याने उत्पन्न झाले होते
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) कधी कधी सत्य ड) कधी कधी असत्य
४. नैसर्गिक संसाधने ----- मुख्य श्रेणींमध्ये विभागली जातात
 अ) दोन ब) चार
 क) तीन ड) पाच
५. वापरल्यानंतर संसाधने गोळा केली जाऊ शकतात आणि पुनर्नविकरण करता येतात त्यांना पुनर्नविनीकरणीय स्रोत म्हणतात
 अ) बरोबर ब) चूक
 क) कधी कधी सत्य ड) कधी कधी असत्य
६. .... हा बर्हिगत पर्यावरणाचा घटक आहे.
 अ) पैसा ब) यंत्रसामग्री
 क) व्यावसायिक मूल्ये ड) आर्थिक
७. पुरवठादार हा ..... पर्यावरणाचा घटक आहे.
 अ) अंतर्गत ब) जावक
 क) सुक्ष्मलक्षी ड) दूरलक्षी
८. जेव्हा वस्तू आणि सेवा यांच्या किमती समतोल पातळीपेक्षा अधिक वेगाने वाढतात तेव्हा त्यास ..... म्हणतात.
 अ) बेरोजगारी ब) चलनवाढ
 क) औद्योगिक आजारपण ड) गरीबी
९. वातावरणाचा अभ्यास म्हणजे .....
 अ) विज्ञान ब) रसायनशास्त्र
 क) पर्यावरण विज्ञान ड) निसर्ग
१०. जागतिक पर्यावरण समस्या ..... शी संबंधित आहेत.
 अ) गरीबी ब) रोजगार
 क) खराब सार्वजनिक आरोग्य ड) वरील सर्व
११. औद्योगिकरण आणि ..... हे प्रदुषणाचे प्रमुख स्रोत आहेत.
 अ) अविकसनशील ब) विकसनशील
 क) वायू प्रदुषण ड) शहरीकरण
१२. ग्लोबल वॉर्मिंगमुळे हवामानात बदल झाल्यामुळे व्हॅक्टर-जनजेस रोग पसरतो.
 अ) चूक ब) कधी चूक
 क) बरोबर ड) कधी बरोबर
१३. .... म्हणजे आसपासचा परिसर आणि ही संकल्पना अमूर्त संकल्पना म्हणून वापरली.
 अ) पूर ब) निसर्ग
 क) पर्यावरण ड) यापैकी काहीही नाही

प्र. १. ब एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ५)

(१०)

१. जल परिसंस्था व्याख्या लिहा
२. वाळवंट परिसंस्था व्याख्या लिहा
३. जंगलतोड व्याख्या लिहा
४. अन्न साखळी व्याख्या लिहा
५. खनिजे व्याख्या लिहा
६. एफ. डी. आय ची व्याख्या लिहा.
७. एफ. डी. आय चे पूर्ण रूप लिहा.

- प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ४) (२०)
१. जल प्रदुषण
  २. भूमी प्रदुषण
  ३. वायू प्रदुषण
  ४. मनुष्य आणि पर्यावरण
  ५. ध्वनी प्रदुषण
  ६. सामाजिक सांस्कृतिक पर्यावरण
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३) (३०)
१. उद्योजकता विकास कार्यक्रमांची गरज कोणाला आहे ?
  २. जल प्रदुषणाची विविध कारणे व ते टाळण्यासाठी विविध उपाय स्पष्ट करा..
  ३. जागतिक तापमान वाढ (ग्लोबल वॉर्मिंग) म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
  ४. कारखाने आणि मोठे औद्योगिक विभाग प्रदुषण कसे वाढवतात ?
  ५. भारतातील लोकसंख्या वाढ स्पष्ट करा.
- प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) (३०)
१. लोकसंख्या आणि पर्यावरण यांचे वर्णन स्पष्ट करा.
  २. कोणत्याही दोन प्रकारच्या प्रदुषणाची कारणे व उपाय सांगा.
  ३. भारतातील जैव-विविधतेच्या नुकसानाची कारणे सांगा.
  ४. परिसंस्थेची कार्ये आकृतीसह लिहा
-